

ENERJİ ÜRÜNLERİNDE YAPILAN VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELE KAPSAMINDA YENİ TEDBİRLER ÖNGÖREN “*VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN*” YAYIMLANDI

213 sayılı Vergi Usul Kanunu (“**VUK**”) ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu (“**PPK**”) başta olmak üzere mevzuatta önemli değişiklikler öngören 7318 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“**Kanun**”), 30 Nisan 2021 tarihinde 31470 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandı. Yapılan değişikliklere aşağıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

I. Vergi Usul Kanununa Getirilen Değişiklikler

1. Fatura düzenlenmesi usulünü düzenleyen 231 inci maddenin beşinci fıkrasına göre fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenecektir. İlgili hükümde yapılan değişikliklerle, fatura düzenlenmesi süresine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığına mal veya hizmetin türü, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak bu süreyi indirme ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirme yetkisi tanınmıştır.

2. Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasına Kanun ile eklenen (8) numaralı bentle Maliye Bakanlığına PPK ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu kapsamında lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlar ile bu madde uyarınca bandrol, pul, barkod, hologram, küpür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretler kullanma zorunluluğu getirilen ürünleri imal veya ithal edenlerden alınacak teminatın belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleme yetkisi tanınmıştır. Şöyle ki, Maliye Bakanlığı, yukarıda sayılan mükelleflerden;

- yeni işe başlayanlarda 10 milyon Türk lirasına kadar,
- faaliyeti devam edenlerde ise 100 milyon Türk lirasını geçmemek üzere bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının %1’ine kadar,
- bandrol, pul, barkod, hologram, küpür, sembol gibi özel etiket ve işaretler verilmesinden önce bu ürünler nedeniyle hesaplanan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi tutarının toplamına kadar

ve doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinde teminat olarak kabul edileceği düzenlenen türden -menkul mallar hariç olmak üzere- teminat almaya yetkili kılınmıştır.

Anılan madde ile Maliye Bakanlığı yukarıda sayılan mükelleflerin

- faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif veya öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı hakkında sahte veya içeriği itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor veya tespit bulunup bulunmadığını;

- iş ya da üretim hacmi ile ürün ve mükellefiyet gruplarını

ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak teminatın türünü, tutarını, verilmesi gereken zamanı, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirleyebilecektir.

Nihayet yapılan değişiklik sonucunda Maliye Bakanlığı, teminat tutarını lisansa tabi faaliyetlerde lisans türü itibarıyla farklılaştırabilecek; işbu bentte yer alan oran ve tutarları sifıra kadar indirebilecek ve iki katına kadar artırabilecek; teminat aranılmayacak hallerle uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları düzenleyebilecektir.

3. VUK mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasına eklenen hüküm ise yukarıda 2 nci paragrafta yer verdiğimiz 257 nci maddenin birinci fıkrasının (8) numaralı bendiyle getirilen zorunluluklara ilişkindir. Bu zorunluluklara uymayan mükelleflere, mükerrer 355 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde düzenlenen tutarın 10 katından az ve 1 milyon Türk lirasından fazla olmamak üzere, bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının binde 3'ü tutarında özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

4. Kaçakçılık suçları ve cezalarının düzenlendiği VUK 359 uncu maddeye Kanun ile eklenen (ç) fıkrası uyarınca, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetkilendirilmediği halde, ödeme kaydedici cihaz mührünü kaldıran, donanım veya yazılımını değiştiren veya yetkilendirilmiş olsun ya da olmasın ödeme kaydedici cihazın hafıza birimlerine, elektronik devre elemanlarına veya harici donanım veya yazılımlarla olan bağlantı sistemine ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemlere fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek; gerçekleştirilen satışlara ait mali belge veya bilgilerin cihazda kayıt altına alınmasını engelleyen, cihazda kayıt altına alınan bilgileri değiştiren veya silen, ödeme kaydedici cihaz veya bağlantılı diğer donanım ve sistemler ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemler tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyen veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacaktır.

5. Son olarak kaçakçılıkla mücadele kapsamında, "Bazı Kaçakçılık Suçlarının Cezalandırılmasında Usul" başlıklı 367 nci maddeye eklenen dördüncü fıkra olarak eklenen yeni hüküm uyarınca yukarıda 4 üncü paragrafta yer verilen 359 uncu maddenin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin vergi incelemesi sırasında tespiti halinde incelemenin tamamlanması beklenmeksizin, sair suretlerle öğrenilmesi halinde ise incelemeye başlanmaksızın Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenecek ve rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyet Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilecektir. Kamu davasının açılması içinse incelemenin tamamlanması şartı aranmayacaktır.

II. Petrol Piyasası Kanununa Getirilen Değişiklikler

1. PPK 3 üncü maddede düzenlenen lisansların tabi olacağı usul ve esaslara ilişkin Kanun’la getirilen değişikliğe göre dağıtıcının ihrakiye teslimi ve bayilik lisansları ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (“**Kurum**” veya “**EPDK**”) tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesinde;

- (i) Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim
- (ii) idari para cezası borcu ile
- (iii) vergi dairelerine 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun

bulunmaması şartı aranacaktır. Lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu olmadığına dair bilgiler Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan Kurum tarafından temin edilecektir. Kurum ayrıca bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Diğer taraftan aynı maddede yapılan bir diğer değişikliğe göre EPDK, lisans sahipleri için bayilik teşkilatı oluşturma ve asgari satış miktarı sağlama şartları da dâhil olmak üzere teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliğine ilişkin olarak teknik, ekonomik kriterler ve özel şartlar belirleyebilecektir. Belirlenen kriter ve şartları sağlayamayanların lisansı sona erdirilecektir. Kurumun zaten daha önce çeşitli zamanlarda getirmiş olduğu bayilik teşkilatı oluşturma ve asgari satış miktarı sağlama sayısal büyüklüklere ilişkin şartların Kanuni dayanağı oluşturulmuş ve bir adım öteye gidilerek bu şartları yerine getirmeyen lisans sahiplerinin lisansının sona erdirilebileceği düzenlenmiştir. Burada değindiğimiz hususlara ilişkin düzenlemeler Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle yapılacaktır.

Kanun’la getirilen diğer bir önemli değişiklik akaryakıt dağıtım hakkına sahip dağıtıcı lisans sahiplerinin bayilerinde kaçak akaryakıt satışının önlenmesi için denetim sistemi (bir başka ifadeyle İstasyon Otomasyon Sistemi) kurma yükümlülüğüne ilişkindir. Buna göre denetim sisteminin kurup uygulanması için bundan sonra hizmet alınacak otomasyon firmalarının Kurum tarafından yetkilendirilmesi yoluna gidilecektir. Yetkilendirilecek tüzel kişilerde aranacak idari, mali ve teknik şartlar ile bu tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri Kurum tarafından belirlenecektir.

Dağıtım sisteminin kurulması ve uygulanmasına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden bundan sonra dağıtıcı lisansı sahibi ile Kurum tarafından yetkilendirilen hizmet sağlayıcısı tüzel kişiler müştereken sorumlu olacaktır. Buna göre Kurum tarafından denetim sistemi kurulması ve uygulaması için yetkilendirilecek olan tüzel kişilere, yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde dağıtıcı lisansı sahibine 19 uncu maddenin (ç) bendi uyarınca uygulanan cezanın onda biri

uygulanacaktır. (ç) bendi uyarınca dağıtıcı lisansı sahiplerine uygulanacak idari para cezası ise “bir milyon iki yüz elli bin Türk Lirasından az olmamak ve altı milyon iki yüz elli bin Türk Lirasını geçmemek üzere fiilin işlendiği tarihten bir önceki yılda ilgili lisansa konu petrol piyasası faaliyetine ilişkin net satış hasılatının binde on ikisi” olarak belirlenmiştir.

2. PPK 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasındaki “Dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti Kurulun iznine bağlıdır.” Cümlesinden sonra gelecek şekilde fıkraya “Dağıtıcılar, herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamazlar.” Hükmü eklenerek, akaryakıtın dağıtıcı lisansı sahipleri arasında birden fazla ticarete konu edilip el değiştirmesi yasaklanmış, böylece dağıtıcılar arası akaryakıt ticareti de sınırlanmıştır. Getirilen kısıtlama ile fiili bir alım satıma dayanmayan dağıtıcılar arası fiktif fatura hareketleri, piyasadaki ifadesiyle fatura ticareti engellenmeye çalışılmıştır.

Aynı konuda Kanun’un 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına eklenen (f) bendiyle dağıtıcılar arası ticarete ilişkin hükümlere aykırı davranış halinde ihlali gerçekleştiren lisans sahiplerine 19 uncu madde kapsamında idari para cezası uygulanacağı, aykırılığın lisans sahibi tarafından iki yıl içinde tekrar edilmesi halinde dağıtıcı lisansı iptal edileceği öngörülmüştür.

3. Son olarak idari yaptırımların düzenlendiği PPK 20 nci maddede önemli değişiklikler öngörülmüştür. Kanun’dan önce PPK’ya göre yapılan talep ve işlemlerde, kanuna karşı hile veya yalan beyanda bulunulduğunun tespiti halinde lisansın iptal olacağı düzenlenmekteydi. Ancak bu yaptırımın kapsamı genişletilmiş, bu hüküm kapsamında lisansı iptal olanlara bundan sonra yeniden lisans verilmeyeceği düzenlenmiştir. Ayrıca, lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu iptale konu fiilin işlendiği tarih itibarıyla yüzde ondan fazla paya sahip ortaklara, yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile temsil ve ilzama yetkili olanlara ve bu kişilerin ortak, yönetim kurulu başkanı veya üyesi olduğu ya da temsil ve ilzama yetkili olduğu tüzel kişilere de lisans verilmeyecektir.

PPK 20 nci maddede VUK’taki değişiklikler kapsamında 5’inci paragrafta yer verdiğimiz değişiklikle bağlantılı olarak PPK 20 nci maddenin ikinci fıkrasına da (g) bendi olarak yeni bir hüküm eklenmiştir. Buna göre, Cumhuriyet Başsavcılığına bildirimle birlikte durum EPDK’ya da iletilecek ve EPDK tarafından her türlü tesiste (rafineri hariç) lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulacak ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecektir. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilecektir. Bu hüküm kapsamında kalan fiillere ilişkin olarak verilen idari para cezaları ödenmediği müddetçe lisansa konu tesis için lisans verilmeyecektir. Bu hüküm kapsamındaki suçlara ilişkinse vergi incelemesi sonuçlanıncaya kadar söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecektir.

Yine VUK'taki değişiklikler kapsamında notumuzun 2 nci paragrafında belirttiğimiz teminata ilişkin değişiklikle paralel olarak PPK 20 nci maddenin ikinci fıkrasına yeni eklenen (h) bendi uyarınca yukarıda ifade ettiğimiz teminatı vermeyenlerin ilgili piyasa faaliyeti teminat verilinceye kadar durdurulacak ve bu süre içinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecektir.

III. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanununa Getirilen Değişiklikler

PPK'ya tabi lisanslar için yapılacak başvuru ve talepler için getirilen yukarıda değindiğimiz düzenlemeye paralel olarak 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu'na göre dağıtıcı ve bayilik lisansları ile EPDK tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak da lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartı aranacaktır. Lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu olmadığına dair bilgiler Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan Kurum tarafından temin edilecektir. Kurum ayrıca bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Yine VUK ve PPK'ye getirilen düzenlemelerle paralel olarak yukarıda değindiğimiz teminatı vermeyenlerin ilgili piyasa faaliyeti teminat verilinceye kadar durdurulacak ve bu süre içinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecektir.

IV. Kaçakçılık Mücadele Kanununa Getirilen Değişiklik

Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünlerinden Kurum'un izni olmaksızın akaryakıt üretimi, satışı, vb. fiiller halihazırda cezalandırılmaktayken Kanun'la birlikte cezanın kapsamı akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

V. Yürürlük

Kanun'un dağıtıcı lisans sahibinin, Kurum tarafından yetkilendirilen tüzel kişiler aracılığı ile denetim sistemi kurması ve uygulamasına dair getirdiği hükmü ile dağıtıcıların herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamayacağına ilişkin öngördüğü hükümler 1 Ocak 2022 tarihinde yürürlüğe girecektir. Kanun'un diğer maddeleri ise yayım tarihi olan 30 Nisan 2021'de yürürlüğe girmiştir.

Daha fazla bilgi ve destek için info@lbfpartners.com adresinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.

LBF Partners

Avukatlık ve Danışmanlık